

Inleiding

Onze hulp is in de Naam van Die wij roepen , die hemel en aarde gemaakt heeft en die niet laat varen het werk van zijn handen, maar trouw blijft tot in eeuwigheid.

Dat hebben wij nodig, in de Naam van de Vader, de zoon en de heilige Geest.

Pastor Joop Vernooij, pater Vernooij, Joop Vernooij. Overleden, vandaag een week geleden, om deze tijd. Hij zou voorgaan in de eucharistie in Huize Rosa, toen onderweg daarnaar toe zijn hart het begaf. Reanimatie was niet meer mogelijk. Vrijdag hebben we hem uitgeleide gedaan en is hij 'ter aarde besteld', zoals dat zo mooi gezegd kan worden, in Sambeek tussen zijn confraters redemptoristen.

Achter in de kerk ligt een klein gedenkschriftje, om mee te nemen. We gedenken hem bijzonder in deze viering: zondag Laetare.

De meesten van u kennen waarschijnlijk de stelling van Pythagoras. $a_2 + b_2 = c_2$ en u moest die bewijzen bij het proefwerk. Laat ik nu pas gelezen hebben in een boek over wat de dood van filosofen ons kan leren, dat helaas onder classici algemeen wordt aangenomen dat Pythagoras nooit heeft bestaan. De aanhangers van een beweging, die zich Pythagoreers noemden, zouden een grondlegger hebben bedacht, wiens leven voldeed aan hun overtuigingen. (Simon Critchley, Over mijn lijk. P.42). Betekent dat nu, dat u voor niks gezweet hebt, en dat het nog maar de vraag is of $a_2 + b_2$ inderdaad c_2 is? Daar kan geen twijfel over zijn, want u hebt het toen bewezen! En ook de andere wijsheden die onder zijn naam zijn doorgegeven, over onsterfelijkheid van de ziel, kunnen ons nog steeds inspireren.

Zo is het ook in het vervolg van het evangelie dat u straks zult horen. Een blindemens die ziende wordt: heeft die wel heeft bestaan? Gaat het hier niet veeleer om een parabel-blinde, een blinde-bij-wijze-van-spreken? Het zal toch niet...., gaat het over ons?? In dat geval staan wij daarboven te kijk in glas en lood en op het boekje van vandaag: ons portret. Onze vaste briefschrijver Paulus doet via de Efesiers zijn groeten erbij: *weten jullie nog, vroeger, duisternis?.... nu licht, leef dan ook iedere dag als licht.*

.....

Sluiten we onze ogen, worden we stil, en zien we in dat stiltelicht wat we deden en wat we nalieten en roepen we hartgrondig: *Kyrie, eleison, ontferm u over ons, maak ons sterk!*

*Moge de barmhartige ons zien, zich over ons ontfermen
onze zonden vergeven en ons geleiden tot eeuwig leven
in zijn Naam: Vader, zoon en heilige Geest. Amen*

Surinaams gebed

Alleen de rijst die we samen delen, voedt.
Alleen het water dat we samen drinken, lest onze dorst.
Alleen de woorden die we samen vinden, zijn verstaanbaar.
Alleen de weg die we samen gaan, heeft een doel.
Alleen het doel dat we samen stellen, is bereikbaar.
Alleen de vergiffenis die wij elkaar schenken baart vrede,
Alleen de vrede die we samen maken, wordt wereldwijd.

Om die rijst, om die beker water,
om die woorden, om die weg,
om dat doel, om die vergeving,
om die vrede, om die elkaar,
dat alles vragen wij U om ons te geven
zoals Jezus deed uw kind, levend, in U, EEN.
Amen

Overweging zondag Laetare 2017 Johannes 9,1-41 Efesiërs 5, 8-14

In het voorbijgaan zag Jezus....en passant, op weg, naar Pasen... Altijd bij hem gaat het Gebeuren 'en passant', dood en leven, of het nou sabbat is, zondag Laetare, of Goede Vrijdag: altijd op weg naar Pasen. Jezus *zag*... een blindemens ... die zag dus niet... zo geboren; dat is de gewone gang van zaken. De mens is blind, neemt niet waar... Ons "en passant", passeren is niet vanzelfsprekend op Pasen gericht, doodgaan lijkt ver weg immers... Wij bedelen wel, om een jaar erbij, een maand erbij, een dag erbij, een el, een stukje brood desnoods om te leven, wie weet wordt ons wat in de schoot geworpen; en anders snaaien we het bij elkaar om onze hongerige verlangens te bevredigen.... zonder waar te nemen.

U kent het ook wel, toch? Ik ga soms naar de stad, naar de markt of naar elders, doe wat ik doen moet en ga terug. En, was het druk?, vraagt Marij. Ja, het was druk. Nog iemand gezien? (een bekend bedoelt ze, waar je oog op valt, "Hai, leuk, hoe is het?"). Nee, niemand. Hele massa's heb ik dromden samen, hoop lawaai, maar ik heb niemand waargenomen, niet echt. Stekeblind, vanaf mijn geboorte.

Dit verhaal van de blindemens: schokkend. Hoe het je raakt, ligt ook een beetje hoe je het leest. Hoe je jezelf naar binnen hoort, naar binnen leest, naar binnen kijkt. Dat hoort bij zo'n verhaal: dan kan het zijn dat je jezelf herkent, dat je van toeschouwer hoofdpersonage wordt of geïrriteerde tegenspeler, ongeduldige vragensteller, een persoon, tijd en plaats kunnen gewijzigd worden, zonder dat daardoor het verhaal in zijn diepste wezen aangetast wordt. Jouw openstaan wordt doorslaggevend. Een tijdloos en boventijdelijk verhaal krijgt een dramatische actualiteit.... Als je naar binnen hoort, als je naar binnen leest, als je naar binnen kijkt.

Leren horen moeten we. Er zit niks anders op. Dit is geen anekdote, geen mooi verhaaltje over een wonderbaarlijke medicijnman, die kreupelen op de been hielp, doven liet horen en blinden liet zien! En dat buiten de zorgverzekeraar om. Dit is een gelijkenis voor ons, om onze oren te spitsen en onze ogen uitwrijven om te zien wat ons allemaal gegeven wordt om waar te nemen. En dat allemaal als *een* Gebeuren!

Zo neem ik u mee in deze vertelling waarmee Johannes de doopleerlingen en ons een spiegel voorhoudt. Het spiegelbeeld staat niet stil, maar laat beweging zien en zelf sta je als spiegelbeeld voortdurend irritant jezelf in de weg om te kunnen zien wat er allemaal aan je getoond wordt. Lastig.

Jezus *zag*, nam de mens waar, en passant. Schrijft Johannes op. En ik? Ik neem het mezelf kwalijk. Blindemens. Moet ik me schamen? Anderen zeggen het. Je luistert niet, ben je doof? Je ziet me niet, ben je soms blind? En ik maar niet weten en niet begrijpen. Hoe komt het dat ik zo ben, dat wij zo zijn? Is dat voor straf? Niet echt. Zegt Jezus. Oke. Is het onze opvoeding, grootgebracht door vader, moeder, schooljuffrouw, meester, die met zijn allen ook niks zagen? De wereld een dal van tranen. Nee, zegt Jezus, dat is het ook niet.

Integendeel. In ons moet iets duidelijk worden, openbaar worden wat verborgen is! Dat wel. Er moet wel iets met ons. Wat dan? *De werken Gods*. Het grote gebeuren! Noem het: waar we zo hartgrondig en hartstochtelijk naar verlangen, naar uitzien...om waar te nemen? Noem het: God? Noem het: het Grote Gebeuren, waarin wij opgenomen zijn en dat wij niet

kunnen bemachtigen? Openbaar IN de mens. Zolang er EEN is die waarneemt: is die EEN licht van de wereld: licht is energie, is opstand, is leven, jij mag er wezen!, schalt dan in onze oren. Dan zou in beginsel een ieder vanuit een nieuwe geboorte kunnen waarnemen. Johannes maakt zijn verhaal, getuigend, wijst Jezus aan als degene die waarneemt, en passant.

Deze Ziener maakt de droge aarde van de grond waarop hij staat, *heilige grond toch?*, week met spuug, sap uit zijn lijf, en smeert die natte klei -als was het balsem uit het aards paradijs- op de ogen van de blindemens. Jezus zei: ga je wassen in de plas van Siloam. Die mensen van Johannes wisten wat hij bedoelde. De betrouwbare watervoorraad was dat voor Jerusalem aangelegd voor barre tijden, als zegen. Laetare Jerusalem! Zo zijn we straks welkom geheten door het koor: Komt allemaal! Het water dat je zending in zich draagt, een soort doopwater, bestemmingswater. Was je! Neem een duik. Wrijf je ogen uit (Denk maar aan je doop, dat mag best; dit is –en passant- zo'n moment om te herinneren. Daarom vertelt Johannes dit allemaal. Denk maar aan je vormsel. Dat mag best. Dat is zo'n moment 'en passant'. Daarom vertelt Johannes dit allemaal.)

De blindemens ging, hij waste, wreef zich de ogen uit...en nam waar. Hij zag...wat hij allemaal gemist had, wat hij zo lang niet had waargenomen.....

WAT nam hij dan waar, waarvoor die 41 verzen, waarvoor dat ongeduldige twistgesprek met onszelf: wat is er gebeurd? Hoezo Siloam? *Wat is waarnemen?* Wat nemen wij waar in het licht dat Johannes ons wijst. Wat nam Frans van de Lugt waar, wat nam Titus Brandsma waar? Wat nemen wij waar?

Ik voel dat we nu moet stoppen met deze overweging. Anders wordt het lang voor deze zondag. We gaan wel door, maar nu met *Gebaar en teken. Zij liggen* in het verlengde van het evangelie en dat gebeuren moet ons nu verder brengen: er is illustratie nodig, verheldering: het bedelen, het bedelen, het samen delen van brood en beker, een schamel stukje -het lijkt wel niets-, gedoopt in de wijn, enkele druppels. Wat zien we, wat nemen we waar? En dan: Wat te doen?

En misschien is het wat om na de viering dit liturgie-geschriftje mee te nemen en thuis te lezen en te herlezen dit negende hoofdstuk dat Johannes voor ons opschreef over licht, over zijn gemeenschap, over ons, over Jezus en passant, hij zag....op weg naar Pasen. En wordt zelf vraag: wat nemen wij waar in dat ene licht, dat ons in staat stelt, dat Johannes aanwijst. Dat kunnen we dan elkaar vertellen.